

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 210.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 30. OKTOBRA. — THURSDAY, OCTOBER 30, 1941.

LETNIK (VOL.) I.

Debata o nevtralnosti hitrejša - Predsednik proti stavki

Predsednik jo pospešil s svojim govorom

Predsednikov govor skrhal moč opozicije v senatu, kot se trdi. — Roosevelt povdarjal, da mora Amerika pomagati pri pobijanju Hitlerizma z orožjem in mornarico.

Washington, D. C. — Debatna o izpremembah v nevtralnostnem zakonu, ki jo točasno vodi senat, sicer gotovo ne bo končana v par dneh, vendar pa prevladuje prepričanje, da jo je predsednik Roosevelt s svojim ognjevitim govorom, ki ga je imel v ponedeljek zvečer, znatno pospešil, kajti trdi se, da je z njim zelo skrhal ostrost ugovorov od strani izolacionistov.

Pred predsednikovim govorom se je opozicija s senatorjem Wheelerjem na čelu izražala, da se ji utegne posrečiti, da prepreči sprejem tiste točke, po kateri bi bilo dovoljeno, pošiljati ameriške ladje v nevarne vojne pasove. Vendar pa tisti, ki so naklonjeni izpremembam, z zaupanjem trdijo, da ne bo dosti težko, da se vsi predlogi spravijo skozi senat, in sicer pred koncem prihodnjega tedna.

Predsednik je v svojem govoru, ki ga je imel ob proslavi "mornariškega dneva", proglašena za obletnico ustvaritve ameriške mornarice, izrečno povdarjal, da je nujno potrebno, da se sprejmejo vsi trije predlogi, ki so točasno pred senatom, namreč, da se oborožijo ameriške trgovske ladje; da lahko te ladje dovažajo blago naravnost v pristanišča ameriških prijateljev, in da morajo biti ameriške trgovske ladje pod varstvom ameriških bojnih ladij.

Hitlerjev namen, tako je izvajal predsednik, je, da spravi Ameriko v tak strah, da bo ta držala svoje ladje doma v pistaniščih, kar pa ameriško ljudstvo odklanja, češ, da "svoboda na morjih je zdaj, kakor je vedno bila, temeljno pravilo te vlade."

"Pohod Hitlerizma se lahko ustavi — in se bo ustavil," je vzkliknil predsednik ter povdaril, da se je Amerika obvezala k dosegu tega cilja, in da bo končno sodelovala pri ustanovitvi pravega mira. V nasprotnem slučaju, ako bi Hitlerizem zmagal, bi on postavil svetu svoje vrste mir, in za vzorec, kak bi bil ta mir, ima ameriška vlada, pravi predsednik, v svoji posesti dva dokumenta. Iz prvega se razvidi, da ima Hitler v načrtu, razdeliti južno Ameriko v pet držav, ki bi bile popolnoma od njega odvisne. V drugem dokumentu pa je načrt, po katerem nameravajo naziti, spraviti s sveta vsa veroizpovedanja, protestantsko, katoliško, mohamedansko, hindsko, budistovsko in judovsko, ter namesto njih ustanoviti mednarodno nazijsko cerkev s svaštvom in mečem namesto križa.

Ta načrt se mora preprečiti, je povdaril Roosevelt, in zato

NEMCI PRED ROSTOVOM

Naziti napovedujejo skorajšnji padec tega južnoruskega mesta.

Berlin, Nemčija. — Nemška poročila trdijo, da napredujejo nazijske sile v južni Rusiji tako učinkovito, da se pričakuje padec mesta Rostova v kratkem času. To mesto je velike važnosti, kakor pravijo, v dveh ozirih, prvi zaradi svojega pristanišča, drugič pa zato, ker tvori nekaka vrata za prodiranje proti Kavkazu. — Obenem pa priznavajo Nemci, da so na tem delu fronte ruski protinapadi silno srđiti, na drugih delih fronte pa, da jih zelo ovira neugodno vreme.

KEARNY DOBIL RESNE POŠKODBE

Philadelphia, Pa. — Mornariški podtajnik Forrestal je med obedom, prirejenem tukaj zadnji ponedeljek ob proslavi mornariškega dne, razodel, da je zadobil rušilec Kearny, ki se je pred par tedni spopadel z nekimi nemškimi podmornicami, prav resne poškodbe. Poškodbe so take, je dejal, da se ni doslej še noben rušilec, enako poškodovan, odprl na površju; Kearny pa nasprotno, ne le, da se ni potopil, marveč je bil še toliko pri moči, da je sam priplul do pristanišča. To kaže, pravil Forrestal, kako solidno je bila ta ladja zgrajena.

POSLUŠALCI ZAHTEVALI ZAPADNO FRONTO

New York, N. Y. — Med zborovanjem, ki je bilo prirejeno v ponedeljek zvečer v Madison Square Garden v dobrobit ruskega vojnega reševanja, je govoril tudi britanski poslanik Halifax. Imel pa je dokaj težko, da je sploh mogel začeti s govorom, in enako je bil tudi med govorom samim pogosto prekinjen od galerije. In te motnje niso bile zanj nič posebnosti. Izzvenele so namreč v zahtevo, da ima Anglija otvoriti zapadno fronto, da pomore Rusiji, in posebno hrupno so bile, ko se je Halifax izrazil, da "zdaj ne šteje to, kar rečemo, marveč, kar storimo." — "Da, da," — zapadno fronto!" mu je zvenelo v odgovor.

producira Amerika vsak dan več orožja in bo tudi skrbela za to, da pride to orožje v roke tistim, ki se bojujejo. V to svrhu je bila dana ameriški mornarici zapoved, da strelja, in ta zapoved še vedno velja.

NOVI LEND-LEASE ZAKON ODOBREN

Washington, D. C. — Ameriška vlada ima na razpolago nadaljnjih šest milijard dolarjev za takozvani "lend-lease" sklad, namreč, da z njimi nabavi v Ameriki razne vojne potrebščine ter jih "posodi" Angliji in njenim zaveznicam. Končno odobritev za to svoto je izrekel senat zadnji ponedeljek ter je bil zakonski predlog takoj poslan predsedniku v podpis. To je druga svota, ki jo je kongres odobril v to svrhu; prvi, namreč pred meseci, je bilo nakazanih sedem milijard dolarjev.

OTROKE HOČEJO SPRAVITI ZVEČER DOMOV

Waukegan, Ill. — Neka ženska organizacija je zadnji ponedeljek opozorila mestni svet, da se takozvani "curfew" na splošno krši v tukajšnjem mestu. Ta "curfew" zahteva, da morajo biti mladolletni otroci ob 10. uri zvečer doma, toda organizacija navaja, da se najde dosti mladih deklic na cesti po tej uri, navadno v družbi z vojaki in mornarji. Na to opozorilo je dal mestni svet policijski naročilo, naj upošteva zakon in opozori mladino, ako jo vidi ponoči na ulici, da mora iti domov.

JAPONSKA PRIPOROČA, NAJ SE RUSIJA PODA

Tokio, Japonska. — Neki tukajšnji list je priporočal japonski vladi, naj začne posredovati med Nemčijo in Rusijo v imenu človeštva in novega reda. Navedel pa je list svojevrsten pogoj, da se začne to posredovanje. Rekel je namreč, naj se Rusija najprej poda Nemčiji, nato pa bo Japonska izposlovala pri Hitlerju, da se bo ta pokazal velikodušnega napram sovjetom.

BIVŠI NAČELNIK LIGE NARODOV PRIDE SEMKAJ

Lisbona, Portugalska. — Grški diplomat N. Politis, bivši načelnik Lige narodov, je prisel zadnji ponedeljek semkaj, namenjen, da odpotuje v Zed. države.

Zahteva, da gredo premogarij takoj na delo

Roosevelt poslal Johnu Lewisu nekaj ultimatum, da se ima stavka premogarjev takoj končati. — Možno je, da bo ali predsednik, ali pa kongres s silo nastopil.

KRATKE VESTI

Mexico City, Mehika. — Nadškof Martinez, vrhovni načelnik katoliške cerkve v Mehiki, je v ponedeljek izrazil prepričanje, da se bo zopet povrnil verski mir v Mehiki. Pripomogel bo k temu, pravi, predsednik Camacho, ki se je javno izrazil, da je vernik.

Sanghaj, Kitajska. — Uradna sovjetska časopisna agencija je v ponedeljek objavila vest, da je na rusko-japonski meji prišlo do spopada, ko je 20 japonskih vojakov prekorajlo mejo. V Tokio se ta vest zanika.

New York, N. Y. — Potom britanskega radio se je v ponedeljek slišalo, da je Moskva pod neprestanimi zračnimi napadi. Nemški aeroplani mečejo na mesto bombe, a tudi letake, na katerih pozivajo prebivalstvo, naj se poda.

Vichy, Francija. — General Stuepnagel, nemški poveljnik v zasedeni Franciji, je v ponedeljek obvestil tukajšnjo vlado, da se je preklicala ustrelitev 100 talcev, ki bi imeli plačati za življenjem umor, izvršen nad dvema nemškima častnikoma.

DEMOKRATI NEEDINI GLEDENJE KANDIDATA

New York, N. Y. — Glede županskega kandidata v tukajšnjem mestu si vodilne osebnosti demokratske stranke niso edine. Zadnji ponedeljek je governor Lehman priporočal volilec, naj 4. novembra oddajo glas za demokratskega nominiranca Wm. O'Dwyerja. Predsednik Roosevelt pa se je nasprotno pred kratkim zavzel za Dwyerjevega nasprotnika, sedanjega župana La Guardia.

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je v torek naslovil na načelnika premogarske unije Johna Lewisa nekaj direkten ultimatum, da se ima stavka premogarjev v rudnikih, katere lastujejo jeklarske družbe, takoj prekiniti in, da gre 53.000 delavcev na svoja mesta. Stavka, kakor že poročano, se je pričela v nedeljo jutro, in sicer zato, ker družbe niso hotele priznati "zaprte delavnice" za CIO unijo.

V torek se ni bilo nikakega znamenja, da se misli Lewis podati, vendar pa se trdi, da povzroča delavskim voditeljem cela situacija precej skrbi. S skorajšnjo gotovostjo namreč pričakujejo, da bo vlada odločno nastopila in s silo ustvarila rudnike, s čimer bi prestopil sevda silno trpel.

Možnost obstoji, da utegne predsednik izdati proglas, po katerem bo prepovedano, zahtevati, da mora biti delavec član kake unije, predno mu bo dovoljeno delo v kaki industriji, potrebni za obrambni program; možno pa je tudi, da bo kongres sprejel kak-tak zakon.

MALO HRANE — MANJ TELOVADBE

Vichy, Francija. — Zaradi pomanjkanja živilskih potrebščin je tudi za otroke v Franciji določene manj hrane. Ker pa njih telesa oslabe zaradi nezadostne prehrane, se je zadnji ponedeljek odredilo, da se bo tudi skrčila dnevna telovadba za otroke. Dosedanjih pet ur na teden, ki so bile določene za dečke v to svrhu, se bo znižalo na tri, za deklice pa od štirih ur na dve. Obenem se bo zjutraj začela šola po ure pozneje, da bodo dobili otroci lahko več spanja.

Iz zaslužnjene domovine

Državni podtajnik Zdr. držav Sumner Welles odgovarja na noto poslanika Dr. Fotiča, ki ju je poslal po navodilu jugoslovanske vlade Zdr. državam. — Hrvatski narod nima nič skupnega s Paveličevimi zločinci.

Združene države obsojajo razkosanje Jugoslavije

Washington, D. C., 20. okt. (JCO.) — To pismo je odgovor na noti, ki jih je po navodilu kraljeve vlade poslanik kraljevine Jugoslavije g. Konstantin Fotič poslal državnemu tajniku g. Sumner Welles-u in ki vsebuje izjavo kraljeve vlade z ozirom na vojno stanje med kraljevino Jugoslavijo ter Bolgarijo in Madžarsko in z ozirom na razdelitev Slovenije med Nemčijo in Italijo.

Department of State
Washington
September 25, 1941.The Honorable
Constantin Fotitch
Minister of Yugoslavia

Cast imam potrditi prejem

Vaših not dne 5. ega junija 1941., s katerimi ste mi dostavili dve izjavi jugoslovanske Kraljeve vlade, prvo o vojnem stanju med Kraljevino Jugoslavijo in Bolgarijo ter med Kraljevino Jugoslavijo in Madžarsko, in drugo o delovanju Nemčije in Kraljevine Italije pri razdelitvi in priključitvi slovenskega ozemlja Kraljevine Jugoslavije.

Po omenjenih notah o odločitvi jugoslovanske Kraljeve vlade dne 4. ega maja 1941 se z ozirom na sodelovanje Bolgarije in Madžarske pri napadu na Jugoslavijo ki so ga z krivile sile osiŝa in z ozirom na sodelovanje teh držav pri razkosanju narodnega ozemlja Jugoslavije, smatra Kraljevina Jugoslavija v vojnem stanju: z Bolgarijo od 6. aprila in z Madžarsko od 10. aprila 1941. Sporočajo mi to izjavo je Kraljeva jugoslovanska vlada želela poudariti, da ste Bolgarija in Madžarska bili vezani z Jugoslavijo s pogodbama o večnem prijateljstvu in da je dejstvo njunega neizvzvanega napada, v času, ko je bil jugoslovanski narod v ogorčeni borbi za ohranitev svojega mira in svoje neodvisnosti resno ogrozili vse izlovanje med državami Podonavja in Balkana.

Prav tako sem vzel na znanje izjavo Kraljeve vlade, da pomeni nasilna razdelitev Slovenije kršenje načel o narodnih samoodločbah, tembolj, ker je ozemlje, ki ste si ga zdaj pri svojili Nemčija in Italija naseljeno s strnjanim in narodno čistim slovenskim življenjem; da je ta priključitev nasprotna vsem načelom mednarodnega prava, ki sili, ki je zaseda nasprotnikovo ozemlje ne dovoljuje menjanje pravnega stanja tega ozemlja v času, dokler trajajo sovražnosti, dokler se ne vzpostavi mir; in da jugoslovanska Kraljeva vlada, ki smejo počenjati zverinstva vključuje edine zakonite pred-

stavnik slovenskega naroda, želi, da se vzame na znanje njeno najodločnejšo pritožbo proti takemu ravnanju Nemčije in Kraljevine Italije, katerega cilj e uničenje slovenskega narodnega življenja in teženj ter nedotakljivosti ozemlja Kraljevine Jugoslavije.

Zahvaljujoč se Vam za ljubeznivost, s katero ste me opozorili na obe noti, se ob tej priliki vračam k ponovnim izjavam vlade Združenih držav, v katerih se izraža globoko užaljenje naše vlade in ameriškega naroda sprico nasilne zasedbe in razkosanja Jugoslavije.

Prejmite, prosim, ponovno izraze mojega najglobljega spoštovanja.

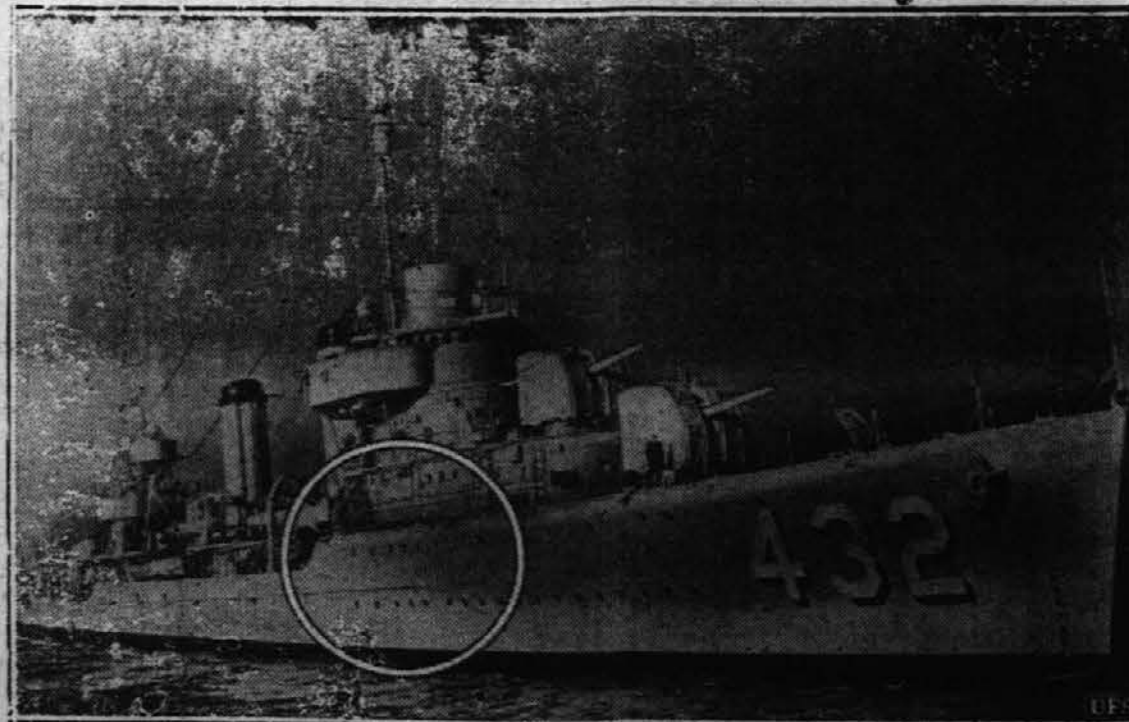
Za Državnega Tajnika:
Sumner Welles.

"Hrvatski narod nima nič skupnega z zločini vstaŝev" (besede podpredsednika vlade dr. Krjeviŝa)

London, 20. oktobra. (JCO) — Člani jugoslovanske vlade so te dni imeli v londonski radijo-postaji vrsto predavanj, namenjenih našemu narodu v domovini. 11. oktobra je govoril podpredsednik vlade g. dr. Juraj Krjeviŝ, ki je ostro obsodil zloŝinstva Paveliŝa in vstaŝev nad Srbi in med drugim dejal:

"Imajoŝ Paveliŝa popolnoma v svojih rokah se Mussolini ni zadovoljil s svojim prvim uspehom. Ni bilo priloŝnosti, ki je ne bi vstaŝi uporabili, da pokaŝejo svojo suŝnjisko vdanost Mussoliniju in Ciano-u. Človek ne ve, kdo se je sramotoŝneje prodal, ali Budak ali Paveliŝ ali brata Lorkoviŝa. Mussolini je to izbral čimbolj je mogel. Prvih šest mesecev "neodvisne Hrvatske" nam nudi cel niz primerov, kako je Italija po načrtu vse bolj in bolj zasuznjevala Paveliŝevo Hrvatsko. Mussoliniju ni bilo dovolj, da je s pristankom Paveliŝa ŝe takoj v začetku prikljuŝil Italiji Suŝak, Šibenik, Split in otoŝja, temveŝ je ŝe ŝe nekaj mesecev, v svoji veliki skrbi za hrvatski narod najbrŝ, zasedel vso Hrvatsko in dalmatinsko obalo z oziadjem vse do Karlovca, Bihaŝa, Livna in Ivan-planine. Zraven tega so vsak dan v Zagrebu razna faŝistiŝna odposlanstva in vstaŝka v Italiji. Ko tako Italijani bolj in bolj postajajo gospodarji čistih hrvatskih krajev, Italija istoŝasno potiska Hrvatsko vedno bolj proti vzhodu v kraje, kjer ŝive pomajŝano Srbi in Hrvati. Italijani premeteno netiŝo zloŝinsko sovraŝtvo vstaŝev do Srbov. Zdi se, da so Paveliŝu in vstaŝem dali neomejeno oblast, da smejo poŝenjati zverinstva (Dalje na 4. strani)

TORPEDO ZADEL AMERIŠKI RUŠILEC

Ameriški rušilec Kearny, ki ga kaže slika, je prišel pred kratkim v spopad z nekimi nemškimi podmornicami v vodovju blizu Islandije. Pri tem je bil zadet od torpeda, in sicer nekje na kraju, ki je obdan s krogom. Rezultat spopada je, da je 11 mož posadke pogrešanih, kakor se je poročalo.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.
Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljbov in četrtoč po praznikih.
Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 3544.
Published by: EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 3544.

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$3.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za štiri leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za štiri leta 1.75	For three months 1.75
Poznamena številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj štiri dni pred dnevom, ko izide list. — Za sadno številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dejstva in osebna mnenja

Neki tukajšnji svobodomiselnih slovenski list je v svojem uvodniku zadnji četrtek ožigosl ameriški "apizarski" tisk, da poroča novice pristransko, namreč samo tisti del, ki je v prid struji, s katero ta tisk vleče. Tako omenja zadnje glasovanje, ki se je vršilo med ameriško katoliško duhovščino glede vojne in se je le kakih 37 odstotkov duhovnikov udeležilo glasovanja, a so ti z veliko večino glasovali proti vojni, na kar povdarja urednik, da "apizarji" nočejo povedati, da so ti katoliški duhovniki, ki so glasovali proti vojni in pomoči za Rusijo, skoro sami Irci in deloma Nemci in Italijani, ter, da nič ne omenijo, kako so glasovali ameriški slovanski duhovniki.

Naš list se nikakor ne strinja s pristranskim poročanjem novic ter je v tem oziru z urednikom omenjenega lista v popolnem soglasju. Malo čuden vtis pa napravi ta urednik, ko na koncu istega članka zahteva, da morajo slovenski katoliški listi pri poročanju svojih novic kazati to, kar je on sam malo prej ožigosl, namreč pristranstvo. Na piko si vzame posebno en list in pravi, da so njegove novice na prvi strani dostikrat take, kakor bi jih dobival od "America First", njegovi uredniški članki pa pišejo v ravno nasprotnem smislu.

Urednik sicer ni omenil, kateri list ima v mislih, toda naš list se čuti prizadetega in ponosen je na to. Ponosen je, če se njegovi uredniški članki, kdaj "tepejo" z novicami na prvi strani. Smatramo to za poklon, kajti s tem se nam daje priznanje, da smo pošteni napram svojim čitateljem, da jih smatramo za razumne in inteligentne ljudi, katerim se lahko servirajo novice vseh vrst, in ne za kake bačke, katerim bi se moralo pri vsaki novici povedati in diktirati, kako naj mislijo o njej, in jim dati le take novice, ki jim po mnenju urednika ne bi "škodile". Ne, tega naš list ne dela. Ali more isto reči o svojem listu omenjeni urednik?

Stališče našega lista je, da se nudijo čitateljem novice, kakršne so, brez barvanja in brez komentarjev. Do tega so inteligentni čitatelji upravičeni. Ne plačujejo lista zato, da bi od prve do zadnje črke v njem čitali le mnenja urednikov, marveč, da vidijo v njem VSA dejstva, naj bodo ljuba ali neljuba, in sicer taka, kakor se zgode, ne, kakor bi urednik rad, da bi se zgodila.

Urednik ima v svojih uredniških in komentarskih kolonah mesto, in sicer edino mesto, kjer lahko razodeva svoje osebno mnenje o teh novicah. Ako je bila torej na prvi strani novica, kaj je ta ali ta voditelj "America First" rekel, ter se urednik lista s to izjavo ne strinja ter to tudi pove v uvodniku, je naravno, da pride do "pretepa" med prvo in drugo stranjo. Odpomoč bi bila v tem, da bi tiste novice ne priobčili. S tem pa bi vzeli čitateljem priliko, da izvejo, kaj tudi nasprotna struja misli, in to izvedeti imajo popolno pravico, ako urednik to "lajka", ali ne.

Še enkrat pripomnimo, da nudimo svojim čitateljem VSE važnejše novice brez pridržka, v kolikor jih pač moremo na pičlem prostoru; kolikor je v naših močeh, tudi pazimo, da novice, ki jih priobčamo, so verodostojne. Ako bi se bil list omenjenega urednika držal tega principa, bi bila Nemčija morda že davno poražena. Saj se morebiti še spominja, kako je na njegovi prvi strani predlansko zimo par finskih mandeljcev skoraj dan za dnem pobijalo cele ruske divizije. Najmanj par sto ruskih divizij je moralo biti na ta način pobitih, vojnega materiala pa izgubljenega nič koliko. Kako bi vse to zdaj Rusiji prav prišlo, če bi vaša prva stran tega ne uničila! — Omenjamo to seveda le za šalo, vendar pa primer jasno kaže, kako nesmrtno ga urednik lahko polomi, ako ga pri pisanju novic vodijo čustva in ne razsodna pamet, da spravi na papir svoje želje namesto resničnih dejstev.

Naš list ima na načelni strani geslo: "Za pravico in resnico," in sicer vso resnico, pa naj ta že peče, ali pa hladi.

Zaje včasih tudi tuintam katero resnično pove. N. pr. ko je nastopal na nekem sestanku v Penni kot rdeči poglavnik, je izjavil na neko vprašanje zakaj slovenski so-

cialisti niso bolj enotni in značajni, tako-le: "... da na omenjeni konvenciji (menda jednotini), ni bilo nikakih pomembnih sporov," je vzrok, "da je bila tekma za mandate v izvršnem in glavnem odboru. Tam je pa enotnost težavna..." — Tako meni g. Zajc. Z drugo besedo je hotel reči, kadar gre za kake koristi, takrat tudi socialisti obesijo vse bratstvo in druge take reči, s katerimi se baš socialisti tako radi dičijo, na klin. Potrdimo, to je resnica!

Vatro Grill je dobil pri volitvah za urednika "Prosvete" veliko število glasov. Menda ga je pri skoro tri sto delegatih ali še več, Molek porazil le za samo nekako 30 glasov. Če vzamemo, da je bilo od SNPJ. več, kakor dve tretjine glasovalcev pri tem slučaju in na strani SSPZ morda še ena tretjina ne, je znamenje, da je veliko delegatov SNPJ. glasovalo za Grila, kar je znamenje, koliko "porajajo" za svojega "duhovnega" voditelja pri jednoti! Kdor zna računati, lahko izračuna. O tem vedo nekateri povedati, da jezica vsled tega ni bila mala.

Dosedaj nismo še videli nikjer, ali če smo prezrli, kaj in kako bodo naši fantje na Lawndale napravili z milijonskim fondom? Vendar pa bi bilo malo razmišljanja o tem zelo na mestu. Ali ne g. Zajec?

NEKAJ NOVEGA, ORIGINALNEGA; DOMAČI IZDELKI. "SLOVENIAN SHRINES"

Johnstown, Pa.

Kakor so me mnogi ob času mojih poskusov izdelovanja cementnih izdelkov takozvanih "Kalvarije" ali "Kapelice", angleško "Slovenian Shrines", naj bi iste izdelovali tudi za prodajo, sem jih podpisani v zadnjem času začel izdelovati v večjem obsegu in so postavljene že tudi na trg. Dobijo se v Thomas Flower Shop na Franklin St. in pri cerkvi sv. Terezije; dobijo se pa tudi lahko na mojem domu na Boyer St. 295, kjer si lahko izbere in naroči tukajšnje izdelke kdor hoče.

Kaj so te Kalvarije, Kapelice in Slovenian Shrines in čemu so? — To so različni izdelki iz cementa, v obliki kapelic, altarkov in spomenikov, ki imajo v sredi in na vrhu križ. Največ jih pa ima pod križem vzdano podoben Zalostne Matere božje. Na koncu obeh strani so pa svečniki za sveče, ali vaze za rože, vse ob enem. Vmes in spredaj so pa male gredice in parki, okrašeni s suhimi cveticami, ki izgledajo kot bi v njih rastle.

Ti izdelki so za praktično porabo v vsaki krščanski hiši, za čas ko je treba bolnika previditi s sv. zakramenti in za druge podobne prilike, ko je treba imeti pri rokah križ in svečnike, tu je pa vse skupaj narejeno in je ob enem tudi drugače za okras slehernega krščanskega doma. — Posebno prav pridejo ti izdelki v krajih, kjer imajo zunaj na prostem procesije s sv. R. Telesom in je treba okna bližnjih hiš okrasiti s križi in drugimi svetimi podobami, cvetjem in gorečimi svečami. — Pa še za nekaj drugega so. Poleg takih, ki so samo s križem, ali s križem in s podobo Zalostne Matere božje, izdelujem v kakih sedmih oblikah tudi take,

ki so poleg tega tudi s sliko pokojnih "Memorial card". To so spominske kapelice, ki bodo spominjale na pokojnika. Zato bi bilo ob tej priliki priporočati, da vsakdo naroči spominske podobice s sliko svojih pokojnih "Memorial cards" in jih razdeli med sorodnike, prijatelje in znance, da se spomin na nje čim delj ohrani in se jih bolj spominja v molitvah. Ravno tiskarna Amer. Slovenca izdeluje take izredno lične spominske podobice po zmernih cenah, da ne bo nihče druge bolj postrežen.

Kakor so pa ti izdelki različne oblike, tako so tudi različne velikosti in teže, zato tudi različne cene — od dva do šest dolarjev. Naredil sem jih dosedaj v 56 različnih oblikah. Vsaka oblika ima svojo številko. V vseh oblikah jih ne bom več izdeloval, razen če kakšnega kdo naroči, temveč le najljepše izmed teh. Nekateri so bili samo poskusi, potem katerih sem skušal narediti kaj lepšega in potem to v večjem obsegu izdelovati. Imam tudi več novih načrtov, ki jih nameravam poskusiti in najbolj posrečene izmed njih uporabljati, da bo zbirka številnejša in zanimivejša. — Da teh izdelkov dosedaj nisem dal v javnost je bilo vzrok to, ker sem hotel vse delo poprej dobro preizkusiti in kolikor mogoče izpolniti. Dosedaj se mi je delo v dovolj oblikah toliko posrečilo in sem napravil nekaj zalogo, da si upam to javno naznaniti, posebno rojakom v Johnstownu in okolici, ki si te stvari lahko ogledajo in po želji lahko tudi omislijo. Mogoče se bodo iste v kratkem času lahko dobile še tudi drugje izven Johnstowna, kar se bo tudi naznanilo.

Ant. Tomec

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Z DALJNEGA ZAPADA ZA JUGOSLOVANSKO POMOLNO AKCIJO

Enumclaw, Wash.

G. urednik, pošiljam pet dolarjev za akcijo, ki nabira v korist za trpeče Slovence v starem kraju. Rada bi še več poslala, ker se mi reveži tako smilijo, pa ne morem. Ko pogledam sliko mojega brata in družine, se razjokam, ker mislim, Bog ve kako so lačni. Kje ste reveži? Nesrečna dekleta, kaj se z njimi godi. — Vidite, vse to nam gre na misel, da tako tudi tukaj nimamo več pravega veselja. Kako mora boleliti srce one naše izseljenice, ki imajo še tam v stari domovini mater in očeta. Moji že počivajo v grobu in ne čutijo to strašno Hitlerjevo šibo. Da bi Bog dal, da bi bilo te strašne vojne konec, da bi se pota v Evropo odprla, pa bi lahko vsak svojim sorodnikom pomagal. Jaz imam nekaj ponošene obleke pripravljene, da bi jo poslala mojemu bratu, ki ima veliko družino. Pred tremi leti sem enkrat poslala mojemu bratrancu in teti, toda takrat so bili oni bolj potrebni kakor moj brat. Kako so bili veseli. Nekateri so mi rekli, da se ne splača pošiljati, ker pošta preveč stane. Jaz sem jim pa pisala, kaj menijo, da so tiste obleke vredne in so mi odgovorili, da so vredne najmanj \$20.00. No vidite, jaz sem pa plačala za poštnino \$3.50. Sveda, poslati sem morala samo 22 funtov. — Če bo mogoče še kedaj poslati, naj le vsak pošlje ponošeno obleko svojcem in bodo veliko bolj veseli, kakor pa tistih treh dolarjev, ki se plača za poštnino. Za tiste tri dolarje se tam malo obleke kupi, pa tudi tukaj veliko ne zaležejo, obleke se pa za ta denar lahko pošlje že precej in ko bo mogoče pošiljati, da bodo pota v Evropo odprta, bom še poslala. — Pozdrav naročnikom tega lista.

Mrs. J. Logar.

RDEČI KRIŽ VEDNO PRAVLJEN ZA POMOČ

Chicago, Ill.

Kako je ameriški Rdeči križ v vsakem slučaju takoj pripravljen pomagati, nam kaže slučaj, kako je bilo nekemu vojaku, ki odslužuje vojaški rok v Fort Custer, omogočeno, da je kaj hitro prišel obiskat svojo nevarno obolelo mater v Chicago. Vse priprave in vsa poizvedovanja je trajalo komaj nekaj ur in vojak je že stal ob postelji svoje bolne matere.

Predno se vojaku izda tako dovoljenje, zahtevajo vojaške oblasti poročila od postaje ameriškega Rdečega križa, ki je v mestu vojakovega doma, ali v neposredni bližini njegovega doma. — V tisoč slučajih je že čikaška postaja Rdečega križa pomagala samo pretekli mesec.

Zgoraj omenjeni slučaj je potekal tako le: Brzjav z vojaškega tabora v Fort Custer je sprejela postaja Rdečega križa v Chicago ob 9:15 zjutraj, v katerem zahteva vodja Rdečega križa vojaške postojanke, pojasnila o boleznih vojakove matere. Vodstvo posta-

je Rdečega križa v Chicago, je takoj šlo na delo. Na dom bolnice niso mogli telefonirati, ker niso tam imeli telefona, zato je uslužbenec Rdečega križa moral poiskati vojakovega očeta, ki je delal v tovarni, da mu je dal naslov zdravnika, ki je zdravil bolnico. Zdravnik je potrdil, da je stanje vojakove matere resno nevarno in bi bilo umestno, da bi sin čimprej prišel. Ta pojasnila je Rdeči križ takoj brzojavil vodji Rdečega križa v Fort Custer. Tam sta vodja in bolničarka Rdečega križa, ki je tam zaposlena, pomagala vojaku spraviti potrebne reči skupaj, da je lahko že ob 1. popoldne šel na vlak. Ob štirih popoldne je bil že ob strani bolniške postelje svoje matere, ki se je silno razveselila. — Tako hitro je poslovanje Rdečega križa.

X.

VAŽNA SEJA KLUBA LJUBLJANE

Chicago, Ill.

Vsem članom in članicam "Kluba Ljubljana" se sporoča, da se bo vršila v četrtek večer 30. oktobra ob 8. uri važna seja o važnih zadevah kluba. Vsi člani so prošeni, da prav gotovo pridejo na sejo. Posebno vsi odborniki(ce) morajo biti navzoči.

Ponovim še enkrat, vsi člani in vsi odborniki Kluba Ljubljane pridite gotovo na sejo v četrtek večer 30. oktobra ob 8. uri v cerkveno dvorano sv. Štefana. S pozdravom,

Anthony J. Darovic, predsednik.

POROČILO STAVBINSKEGA IN POSOJILNEGA DRUŠTVA

Waukegan - North Chicago, Ill.

John Zalar je bil izvoljen kot predsednik Slovenskega stavbinskega in posojilnega društva v tukajšnji naselbini in vodi ta urad že v 19. leto. Pri glavni letni seji, katere se je vršila v soboto 25. oktobra se je tudi izvolilo Franka Pezdirja za podpredsednika.

Math Ivanetič je bil enoglasno izvoljen za tajnika in Joseph Petrovic bo naprej vodil posle blagajnika. — Frank Hladnik je bil na novo izvoljen direktorjem za tri leta. Nadaljni direktorji na odboru so: Andrew Cepon, Joseph Zorc, Martin Svete in Joseph Furlan. — Delničarji so odobrili povšanje kapitala od dveh do pet milijonov dolarjev. — Tajnikova plača za delo v uradu ostane \$4,700.00 na leto. — Družba sedaj plačuje obrestno mero na vloženi denar po 3% na leto.

Pri volitvah so bili sledeči uradniki: Za sodnike Dr. Andrew Furlan, Math Kirn in Anton Kobal; zapisnikarji pa John Miks, John Cankar in Louis Bezek.

Odbor.

Najnovejšje vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovincu!"

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio ure od 9. do 10. ure popoldne na WGES postaji 1360 kilocycles.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Mr. Richard Rakovec na dopustu

Chicago, Ill. — Mr. Richard Rakovec nas je obiskal ta ponedeljek. Stopil je pred nas v lepi vojaški obleki, katero nosi že šest mesecev. Nahaja se v Fort Custer, Michigan, kjer služi pri pehoti. — Richard je sin našega delavnega zastopnika Mr. Josepha Rakovca, slovenskega farmarja na Greenwood, Wis., kamor gre na dopust. — Želimo mu prijeten dopust in obilo uspeha v njegovi službi!

K vojakom

Pueblo, Colo. — Dne 1. novembra odrinejo k vojakom Mr. Henry John Levstik iz 607 Stenten Street; Mr. Albert Krasovec iz 1120 So. Santa Fe Ave.; Mrs. Edward Vadnal iz 1227 Mahren Ave.; Mrs. Jack F. Dolgan Jr., iz 1124 So. Santa Fe Ave. Prijatelji jim žele, da bi se jim dobro godilo in da bi se vsi zdravi srečno vrnili domov k staršem! Starši so vsi naročniki Amer. Slovence.

Oko je izgubil

Pueblo, Colo. — Mr. Peter Culic, Sr., je precej dolgo časa trpel hudo trganje v očesu. Mnenje zdravnika je bilo, da bolno oko ograža tudi zdravo oko in da bi ga bilo treba odstraniti. Mr. Culic se je nazadnje podal zdravnikom, ki so mu odstranili bolno oko, da rešijo zdravo. — Mr. Culic je javni notar in je za naše slovenske rojake veliko storil, zato mu rojaki želimo, da bi Bog dal, da bi vsaj na eno oko dobro videl in še nadalje opravljal svoj posel!

Vile rojenice

Cleveland, O. — Vile rojenice so se te dni zglasile pri družini Mr. in Mrs. John Muhic na East 66th Street in jim pustile za spomin brhko hčerko prvorojenko. Dekliško ime srečne matere je bilo Ana Berkorepec, hči Mrs. Ane Berkorepec iz East 74th Street. — Prijatelji častitajo!

Smrtna nesreča rojaka

New York, N. Y. — List Long Island Press je prinesel vest, da je Frank Krall iz St. Albans, L. I., pri gradnji neke hiše v Woodside, L. I., padel s precejšnje višine in se ubil. Nesreča se je zgodila komaj nekaj minut čez osmo uro zjutraj. Nihče ni videl Kralla padeti, toda policiji je bilo povedano, da so ga videli na strehi in kmalu potem so ga našli na tleh nezavestnega. Odpeljali so ga v bolnišnico, pa je že med potjo izdihnil. Star je bil 49 let.

— Ko sedamo k zajutruku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako skorjico kruha, da bi jo zavžili? Pomagajmo jim, zbirajmo za nje prispevke!

CAROVNIK

(318)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Z močnim zamahom je Tarzan ustavil tudi novega napadalca, unto je čez potegnil iz kože.

Zvil jima je roke in tako imel oba pod oblastjo, nato pa z njima korakal proti drevesu, pod katerim je sedel čarovnik.

THE OLD CHIEF SHIVERED IN FRIGHT FOR HE HAD HEARD MANY TALES OF TARZAN'S MIGHT.

Stari čarovnik se je strahu ves tresel, kajti veliko je že slišal o Tarzanovem junaštvu in močnatosti.

"Ne bojte se," je klical čarovnik; "moja čarovnija ga bo pobila, kot jih je že veliko pred njim."

ORGANIZIRAJTE LOKALNE ODBORE!

Sedaj je prišel čas; nobenega izgovora ni več. Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, vodijo in kontrolirajo slovenske bratske in podporne organizacije v Ameriki. Od najmanjše do največje, deset jih je: SNPJ, (SSPZ), KSKJ, ABZ, SDZ, JPSS, SMZ, SZZ, PS in Dr. sv. Družine. Glavni odbori omenjenih organizacij imajo zadnje besedo glede določevanja o vodstvu in delu te pomožne akcije. In tudi denar je varen; nobeden ga ne bo zaplenil. To je strogo ameriška pomožna organizacija, pod kontrolo državnega tajništva v Washingtonu, D. C. ter pod kontrolo desetih slovenskih bratskih organizacij.

Ali je bila še kdaj v zgodovini Slovencev kaka pomožna organizacija bolj varna, zanesljiva in odgovorna napram narodu, kot je slovenska sekcija JPO, katere posluje pod nadzorom federalne vlade, ki zahteva od organizacije vsaki mesec natančno poročilo o dohodkih in izdatkih.

V desetih slovenskih podpor- nih organizacij v Ameriki je večanjenih preko 160 tisoč članov in članic v obeh oddelkih. Velika številka! Prav vsa verska in politična prepričanja so tam zastopana, pa vendar je mogoče, da je to samo ena organizacija, ki se je zavzela, da bo pomagala vsem trpečim in nesrečnim bratom in sestram v domovini, ki so Slovenci in Slovenke, ne da bi se ozirali na stan posameznika, ali na njegovo versko ali politično prepričanje. Zato vsi na delo to- stran morja, za vse onkraj morja! To bi moral biti naš klic: *Vsi za vse!*

Tajnik slovenske sekcije JPO, sobrat Jos. Zalar je poročal na zadnji seji v Chicagu, da so se organizirali lokalni odbori po sledečih naselbinah:

Joliet, Ill., št. 1; Cleveland, Ohio, št. 2; Chisholm, Minn., št. 3; Sheboygan, Wisc., št. 4; Milwaukee, Wisc., št. 5; Ely, Minn., št. 6; St. Louis, Mo., št. 7; Chicago, Ill., št. 8; Waukegan, Ill., št. 9; Lloydell, Pa., št. 10; Butte, Mont., št. 11; Pittsburgh, Pa., št. 12; Farrell, Pa., št. 13; Lorain, Ohio, št. 14; Clinton, Ind., št. 15; Salida, Colo., št. 16.

To je začetek. Sledila bodo druga mesta prav gotovo. Sestnajat lokalnih odborov že nekaj šteje. To že kaže precej zaupanja in priznanja.

Blagajnik slovenske sekcije JPO, brat Leo Jurjovec je poročal, da je imel do 8 oktobra 1941 sledeče dohodke:

Seja v dvorani sv. Stefana.....	\$ 31.80
Mike Popovich, slike.....	55.50
Obvesti.....	1.15
M. Bizjak, Luzerne, Pa.....	10.00
Društva KSKJ (taj. J. Zalar).....	391.00
M. Colnar, Cicero, Ill.....	5.00

P. Perushek, Holton, Mich.....	50
Društva KSKJ (taj. J. Zalar).....	521.20
Druž. Leo Jurjovec, Chicago.....	50.00
Zapadna slov. zveza, Denver.....	500.00
Slovenska svob. pod. zveza.....	100.00
Lodge Three Star št. 33, SZS.....	15.00
Družba sv. Mohorja, Chicago.....	25.00

Skupaj.....\$1,705.15

Vse to je prejel blagajnik do 8. oktobra. Zato se poziva vse lokalne odbore in druge, da naj nabrani denar pošljejo takoj na blagajnika.

Blagajnik je imel tudi stroške. Ti znašajo \$12.50. Plačal je premijo od varščine, ki jo mora imeti po sprejetih pravilih. Blagajniško knjigo si je nabavil sam ter jo tudi sam plačal. Pisalni papir in kovrte je preskrbela tiskarna SNPJ, poslovnice je tiskala tiskarna v Jolietu — brezplačno. Noben odbornik nima plače; vsaka podpora organizacija skrbi, da je njen zastopnik odškodovan za zamudo časa in vožnje. Zato ima blagajnik čiste blagajne \$1,692.65.

To so glavne novice od tajnika in blagajnika, ki sta jih prinesla na sejo, ki se je vršila v konferenčni sobi SNPJ v Chicagu, Ill., dne 16. oktobra. Drugo vam prinese zapisnik.

Društveni uradniki po slovenskih naselbinah ustanovite lokalne odbore! To je apel vaše organizacije, to je poziv vseh slovenskih bratskih organizacij v Ameriki. Zastopniki vseh organizacij so edini in složni v skupnem delu za vse trpeče in nesrečne v domovini. Tako nastopite tudi vi po vseh naselbinah, bodite veliki v velikih časih, pred očmi naj vam bo samo vaš nesrečni brat ali sestra onkraj morja.

Bodrite tudi druge k delu, govorite večkrat o usodi in katastrofi slovenskega naroda v domovini. Priznajte, da ste sin ali hčer tistega naroda onkraj morja, ki trpi najhujše muke, toda vas niti ne more vprašati, da bi mu pomagali.

Otresite se tistih izgovorov in vzrokov, ki dajejo priliko vsem drugim, da ostajajo neaktivni. Tu ni nobenega izgovora ali vzroka, tu je samo eno vprašanje: Ali boš pomagal, ali ne?

Zaupanje v slovensko sekcijo Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki pa res ni potreba prekrivati ali zatajevati: *Zaupanje garantira državno tajništvo in deset slovenskih bratskih organizacij, ki predstavljajo in zastopajo vse Slovence in Slovenke v Ameriki.*

In s tem je povedano vse. JANKO N. ROGELJ, za SS, JPO.

JUGOSLOVANI SE BORE

Postavljati preveč predrzne upe v neprestano upiranje neredne jugoslovanske vojske nemškimi zasednim oblastem bi bilo greh; pri vsem tem moramo z obudovanjem priznati nepremagljivo hrabrost, katero se oni bore proti silni premoči. Ne obstreljevanje z letali ne ubijanje celih skupin ni ustrašilo teh junakov, ki so izkoristili unik nemških oklopnih enot in se spustili s svojih planin v doline, da se lotijo smodnišnic in tvornic. Z nabranim plenom zdaj oborožujejo kmečke prebivalstvo, svoje somišljenike in tovariše, ter uničujejo nemške položaje.

Vsako tako delo na področju, ki je zasedeno z nemškimi silami pomeni novo nevarnost za Hitlerjevo gospodstvo. Do neke mere bodo uporniki varni vse dotlej, dokler se bodo ruske čete borile in dokler bo rusko bojišče zahtevalo premeščanje nemških čet iz zasedenih krajev. Ker moč upornikov vedno bolj raste, bi se celo moglo zgoditi, da bi Nemci morali poslati nazaj nekaj ba-

taljonov, ki so jih poslali proti Rusom, v času, ko Nemčija potrebuje vse svoje vojaške sile za boj na glavnem bojišču. Z ozirom na pomanjkljivo opremo in nezadostno organizacijo bi bil to skoraj čudež. Toda kakšni čudeži se še niso zgodili v tej vojni? (New York Times, 21. okt.)

TRPINOM V DOMOVINI

Kraljeva jugoslovanska vlada v Londonu je takoj pri svojem prihodu povezala stike s trpečim ljudstvom v stari domovini. Člani vlade, odlični kulturni in javni delavci in časnikarji, ki jih nahajamo v Londonu, vsak dan govore svojemu narodu v Jugoslaviji vzpodbudne in tolažilne besede po londonski radijski postaji, jih obveščajo o pravem stanju mednarodne situacije, o uspehih dela za osvoboditev domovine in o pripravah za pomoč, ki bo slejkoprej potrebna tudi še takrat, ko nam bo zopet zasijalo sonce svobode. Sloven- cem v stari domovini sta pred nekaj dnevi govorila ljubljanski profesor g. Janko Lavrin in rav-

Australija je dobila prvo skupino tankov, izdelanih v Ameriki, in gornja slika kaže, ko si častniki ogledujejo enega teh orjakov, ki je prišel v mesto Victoria.

natelj Zadrúžne zveze, g. Franc Gabrovšek. Prvi je v svojem poučnem govoru prikazal v pravi luči pomen bojev na ruskem bojišču in na koncu poudari svoje prepričanje, da Rusija nikdar ne bo premagana, nasprotno, da si Hitler v njej koplje svoj grob.

V naslednjem pa navajamo, nekaj besed iz govora ravnatelja Zadrúžne zveze g. Gabrovška: "Srečen sem, da vam morem tu iz Londona govoriti, moji dragi Slovenci. Kaj le naj težko preiskusanemu ljudstvu povem v tolažbo? Ali naj vam postavim za zgled mirnost in hladnokrvnost tukajšnjih Angležev? Slovenci! Stoletja smo trpeli in vendar smo ostali in vzdržali in dočkali, da nam je posvetil dan svobode, ki nam jo je zdaj kruti trnog ugrabil. Turki so prišli nad nas, pa so bili poginani; tako bodo poginani tudi Nemci. Črni oblaki trpljenja so nad nami; ne obupajte; naj vas ne spravijo iz ravnotežja. Nastopite samo takrat, če drugače ni mogoče. Žrtve so potrebne, a ne nepremišljene žrtve. Malo nas je, nevarnost nam preti sedaj, prav kmalu bodo prišli boljši časi. Nemška napadalna sila je že silno izrabljena. Prav kmalu bo obnemogla. Vendar, strašne rane, ki so vam jih prizadejali, ne bodo še tako hitro zaceljene. Zato se je ustanovil pri naši jugoslovanski vladi v izgnanstvu odbor za pomoč, ki že sedaj pripravlja vse potrebno za dan, ko bo zopet vstala Jugoslavija in z njo Slovenija. Po naukih krščanske ljubezni se bo delila pomoč: tistim, ki so največ trpeli, tistim največ pomoči in ljubezni. Vztrajajte, zmaga je naša!"

Dr. Alojzij Kuhar, evropsko znani uvodničar in zunanje-politični urednik ljubljanskega Slovenca, sedaj načelnik propagandnega oddelka jugoslovanske vlade, nadaljuje v londonskem radiu svoja tedenska predavanja o svetovnem položaju.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

Kakor je slovenska duhovščina vedno in povsod bila stebler slovenske narodne zavednosti in močna opora Jugoslaviji, tako je tudi srbska duhovščina pomenila vse veke najtrdnješi branik srbske narodne zavesti in trden temelj naše drage domovine Jugoslavije, kakor doma, tako v tujini.

RAZNOTEROSTI

NORVEŽENI MORAJO STRAZITI VAŽNEJŠE OBJEKTE

Stockholm, Švedska. — (ONA.) — Kot poroča "Sociala Demokraten" sedaj Nemci s silo primorajo Norvežane, da stražijo važnejše objekte, kot železniške proge, električne napeljave in druge objekte, ki so važni za Nemce. To domačo stražo so Nemci uvedli zato, da prepreče sabotaže, kajti že prevečkrat se je zgodilo, da so bili taki objekti občutno poškodovani. S tem činom so Nemci Norvežane spravili v stisko, ko so jih napravili odgovorne za vsa sabotažna dejanja.

PRIDELKI AMERIŠKEGA IZVIRA RASTEJO SEDAJ PO VSEM SVETU

Predno je Kolumbus odkril Ameriko, se je Evropa in ostali svet preživljal brez raznih pridelkov, ki se sedaj smatrajo kot nepogrešljive potrebščine.

Koruza in krompir sta najboljš primer. Kakao, ki so ga Azteki rabili za hrano in menjalno sredstvo, je drugi. "Peanut" je tudi prišla iz Amerike. Drugi pridelki, ki so izvirno prišli iz Amerike, so kavčuk (rubber), paradajz, oreh pecan, kinina, vanilja, manioc, iz korenin katerega se dobiva tapioca, itd. Večina pa ti pridelki rastejo sedaj izven Amerike.

Največje važnosti sta seveda koruza in krompir. Težko si moremo predstavljati, kaj bi Evropa danes počela brez teh pridelkov.

NORVEŠKI VOJAKI DEZERTIRAJO K RUSOM

Stockholm, Šved. — (ONA.) — Celi bataljon norveških legijonarjev "proti-boljševikov", katere je rekrutiral Quisling v Oslu, je dezertiralo k Rusom takoj ko so prišli na finko-rusko fronto. Kakor se poro-

ča, bodo pomagali pri obrambi mesta Murmansk. — Kakor je izjavil poveljnik tega norveškega bataljona Rusom, so naziji prenehali s kampanjo za vojaške novice na Norveškem samo iz vzroka, ker izvajajo ti legijonarji vse prevelike dezertacije.

TIFUS RAZSAJA MED NAZIJSKIMI VOJAKI

Stockholm, Šved. — (ONA.) — Kakor so sporočali mornarji ki so prišli iz Koenigsberga in drugih pristanišč v Baltiku, močno razsaja tifus med nemškimi vojaštvom v zaledju na ruskem bojišču. — Mornarji so povedali, da so sedaj primorani prestati strogi zdravniški preiskavi, predno so pripuščeni na suho. Pravijo, da je posledica naglega širjenja tifusa med nemškimi vojski v zaledju zaradi pomanjkanja zdravnikov in zdravil ter bolniške postrežbe.

NAZIJI USTANOVILI POSEBNO GOSPODARSKO POLICIJO

V očigled primanjkujočega vojnega materiala, ki ga povzročajo vedno se ponavljajoči sabotažni čini, poročajo nazijske oblasti v protektoratu Češke in Moravske, da se je tam ustanovila "ekonomska oblast" kot dodatek nemški dosednji policiji, ki naj preganja to "kriminalno početje sabotažnikov, katero ogražja skupno gospodarsko življenje."

Prebivalstvo je bilo pozvano, da naznani tej novo ustanovljeni oblasti vsakega kršitelja ekonomskih postav. Ob enem so tem, ki katerega naznanijo, obljubili varstvo zoper morebitno maščevalnost naznanjenca in mu obečali nagrado. Istočasno, da preprečijo skrivno pobijanje živine, so za te vrste čine povišali kazni.

AMERIŠKI POSLANIK POČASČEN

J. G. Winant, ameriški poslanik v Angliji, je prejel pred kratkim na škotski univerzi v Edinburghu častni vzeta ob tej priliki, kaže poslanika (na naslov doktorja prava. Slika, ki je bila levi) v družbi z voditelji univerze.

ZAHVALA IN PROŠNJA

P. Bernard Ambrožič OFM.

Okoli dva tedna je tega, ko sem dal v liste POZIV in PROŠNJO. Hvala Bogu in dobrim ljudem: Danes že lahko spremenim naslov in denem na prvo mesto ZAHVALO.

Da je ZAHVALA na mestu, boste takoj spoznali, če povem kar veselo novico, da sem že odposlal PRVI TISOČAK na pot proti Ljubljani kot dar ondnim duhovnikom za tisoč svetih maš. Nič ne dvomim, da boste vsi veseli tega oznanila, kateri se zanimate za to akcijo. Saj boste spoznali, da naš POZIV IN PROŠNJA nista bila zastoj.

Ravno sem ugibal, kako hitro bo tisočak dopolnjen, ko se zglašil naš za vse dobro vneti narod in v verski delavce MR. ANTON GRDINA in mi iz svojega žepa ponudi ček za STO DOLARJEV. Kaj mislite, ali sem ga sprejel ali ne? O, seveda sem ga sprejel in se prav lepo zahvalil. Takoj nato sem se pa spravil na delo in uredil vse potrebno, da je šel naš PRVI TISOČAK na pot.

Naj bo blagemu darovalcu tudi v javnosti izrečena najlepša hvala in iskren Bog plačaj! Dolga vrsta darovalcev je v moji knjigi zapisana, toda iz svojega ni nihče niti približno toliko daroval ko Mr. Grdina. Zato si ne morem kaj, da ne bi tega javno povedal. Upam, da bo to dvignilo še marsikoga in bo sledil temu lepemu zgledu.

Kaj, ali drugim nismo hvaležni za njihove prispevke? Vem, da nič ne dvomite o naši hvaležnosti in še manj o hvaležnosti onih, ki jim bodo vaši darovi tako prav prišli. Vsakega posebej sem se lepo zahvalil ali osebno ali pismeno in tudi na tem mestu rečem: Bog plačaj. Ali boste pa tudi pričakovali, da vsa ta imena objavim in poslane svote? Mislim, da bi bilo to kar odveč, saj bi se naši uredniki tudi praskali za ušesi, češ: kje bomo jemali prostor? Da sem prejel, to itak veste, da je pri meni zapisano, bodite prepričani, da je pa zapisano z zlatimi črkami v knjigi življenja, bodite tudi popolnoma brez skrbi.

Če bi se pa kdo le ne strinjal s tem, kar sem tu napisal, naj se oglasi in bom rad objavil.

Do sem je torej ZAHVALA, toda naslov nad temi vrsticami ima tudi PROŠNJO.

In PROŠNJA se glasi: SE, SE, SE! Tisočak je lepa reč, ali v naših okoliščinah le kaplja v morje. Saj razumete, kaj bi razlagal. Ni samo za one tam, tudi vam samim bodo te vrste darovi prinesli dvojno, trojno plačilo. Zavest, da po svojih močeh pomagata, je že sama veliko plačilo. Da je zapisano pri Bogu in da se je opravila sveta maša po našem namenu, izda še toliko

več. Pošljite torej še drugi, pošljite vsi, pošljite ponovno tudi tisti, ke ste že poslali.

Spet in spet berem v časopisih: Pripravlja se veselica, zabava, prireditve... za pomoč nesrečnih v starem kraju. Hm, hm! Človek sicer reče: Bolje ko nič — toda ali so dohodki, ki pridejo po tem potu, kake žrtve? To so ostanki, ki jih skoraj ni bilo mogoče drugače porabiti. S plesi in pijačo — na pomoč nesrečnim???? Ali so to darovi od srca? Postojte in pomislite! Recimo, da bi oni tam imeli priliko gledati, kako naši ljudje plešejo njim v korist. Čepeli bi v kotu in gledali vrteče se pare in požirali slino, ko bi opazovali pijačo in jedajo, kako gre v usta — drugim. Nazadnje bi ljudje odšli iz dvorane, nekdo bi prešel denar, ki je ostal kot "čisti" dobiček, pa bi ga razdelil med čakajoče... Kako bi jim bilo pri srcu???

Povejte, če ni to popolnoma upravičeno razmišljanje? Ne, rojaki, če hočemo darovati, moramo ZRTVOVATI. Dar mora biti OSEBEN, mora biti sebi pritrigan. Tudi za maše je kaj lahko poslali in zraven napisati tako: Toliko mi je ta in ta prinesel, pa Vam pošiljam... To je lahko. Teže je iti okoli ljudi in jih poprositi, naj darujejo. Kdor je tako nabral okoli drugih, je že veliko večjo žrtev naredil. Največjo in najlepšo pa tisti, ki je segel v lastni žep, bolj ali manj globok, in je od SVOJEGA poslal. Ta bo kronan. Ne od nas — saj veste od koga.

Ob tej zbirki se pa spet pojavlja stara in vedno nova skušnjava: Tisti se oglašajo, ki so za vsako dobro stvar prvi na mestu. Do malega vsa imena so mi znana iz ofica Ave Maria. Tri četrtine poznani tudi po obrazu. In med njimi so mnogi taki, ki jim prav gotovo ne bo treba plaziti se v nebesa — skozi šivankino uho... Bog živi vse te uboge, pa vseeno — vesele ljudi!

Nadaljnje prispevke za svete maše duhovnikom v starem kraju sprejema in odpošilja kot do- slej:

P. B. A.,
6019 Glass Avenue,
Cleveland, Ohio.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad-
vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo
naj imela v svoji hiši. Naročite jo, **50c**
stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki
je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikan-
skega Slovenca" pred desetimi leti, katerih ima-
mo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je
Spominsko knjigo od 40 letnice in se-
danjo Zlato knjigo, obe za samo **75c**

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Nisem ga razumel. Saj je bilo vendar čisto vse eno, katero od "Grozda" vzame. Ali pa se je zaljublil v žlato podočnik in zaloval za Milčko, ki je izginila v glavno mesto? Malčka je tako tulila noč in dan za svojo sestru.

Ne, bilo je mnogo drugega, kar je pestilo trtega moža. Najbolj pač moj načrt, da kupim posestvo. Ta je spravi Boltežarja v najhujše duševne boje. Po eni strani me je imel kot posestnika za blazno nemogućnost, po drugi strani pa posestva, ki mora priti sedaj vendar v tuje roke, nikomur ni tako privoščil, kakor meni. Pa si pomagaj človek iz take zmede!

"Gospod Hubert," je rekel neki dan, "ne gre. Mislim, da sem si zaslužil malo vašega prijateljstva, zato ne morem pustiti, da bi drli v svojo pogubo. Dobro veste, da posestva ne boste mogli voditi sami, da boste morali izgubiti svoj denar."

"Dragi prijatelj, vem."

"Da, in glejte, gospod Hubert, če bi vi sedeli v svoji vili pri svojih knjigah in svojem lepem klavirju, pri svoji Matildi, svoji Padovki in svojih psih in svoji mladi ženi; in bi bil jaz oskrbnik ter vam prebitke nosil tja — prekleto, krvavo bi se trudil, da bi ne bilo premo — torej, tedaj bi šlo! Privolil bi in si rekel: Boltežar, sedaj gospod Hubert ni več tvoj prijatelj, s katerim igraš skat, kateremu pri priloženosti poveš tudi svoje odkrito mnenje, ki moraš kot uradni predstojnik po očetovsko skrbeti zanj, ne, sedaj je tvoj gospodar, in ti se moraš ravnati po tem; ravnotako moraš pozabiti, da si bil nekoč šolski nadzornik njegove mlade žene in da si o njej kot učitelj pisal bedarije v svoj zapisnik: torej do prave besede bi se prišel —"

Tukaj sem ga prekinil. "Prava beseda, dragi Boltežar, meni in moji bodoči ženi je samo tista, ki jo izgovori odkritosrčno in cenjen prijatelj."

Pogledal me je po strani. "Lepo! — Se prav zelo lepo, gospod Hubert! Toda ne gre. Namreč — Malčka se hoče omožiti. Od tistega dogodka z Milčko noče več čakati. In jaz sem pravzaprav že deset let na tihem zaročen z njo. No, da bi bil omahoval med dvojčkama, ne boste mislili, upam, gospod Hubert. Kajti glejte, če je treba izbirati med dvema ženskama, katerih ena ima dvaintrideset svojih lastnih zob, druga pa le enotrideset in enega umetnega zlatega, potem človek vendar vzame prvo."

"Seveda!"

"Jaz sem bil vedno vnet za tisto, kar je polnoštevilno. Drugi Milčkinih napak ne bom našteval, kajti Malčka se mi je izpovala, da se je tudi ona sankala. Sedaj — da govoriva resno, "Grozda" ne sme propasti. Dediščina po očetu je. In človek vendar hoče postati kdaj samostojen. In potem, gospod Tim je vzel iz gostilne le malo denarja; z denarjem, ki ga imam sam, lahko kupim sosednje posestvo in ž vsega skupaj napravim lepo gospodarstvo. Za točno v gostilni se svoj živi dan ne bom brigal; to prepustim ljudem, ki jih vzamem v službo, nadzorstvo pa ženi. Da, gospod Hubert, za strašanskega sebičnega me boste imeli, ker se hočem postaviti na svoje noge in tedne in tedne sem se pričkal sam s seboj, ali naj se rajši oženim, ali pa ostanem pri vas za oskrbnika; končno pa imam Malčko le rad, in če jih ima človek že sedemindeset, ni prezgodaj za ženitev. Ali mi zamerite?"

"Ne, Boltežar! Sedaj seveda posestva ne bom kupil."

Povesil je glavo.

"Ne, gospod Hubert, tega tudi storiti ne morete. Brez mene bi šli v nič!"

Včeraj je bil Belčarjev Tone obsojen. Na dve leti ječe. Ozirali so se na olajšujoče okoliščine. Mislim, da je dobil najmanjšo kazen, ki jo je mogel dobiti. Bil sem sodnikom hvaležen za ljudomilo sodbo. Fant, ki je potrl mlademu Črešniku roko, je dobil poldrugo leto. Mislim, da kazen ni bila prevelika. Končno je spravil eden deželo ob žago, drugi pa ob nadarjenega, četudi lahkomisljenega umetnika.

Šipčeva Lizika je v mestu. Čaka. Čaka, da bo rešena sramote in trpljenja, čaka na svojega drugega. Obiskal sem oba: Tončeta v ječi in Liziko. Tonče mi je napisal pooblastilo, da prodam njegovo dediščino.

"Domov ne morem več," je rekel. "Ne bi mogel strpeti, da bi me gledal po strani vsak capin. Kupil pa si bom v kakšni drugi vasi. V taki, kjer bo tudi veliko gozdov."

"Mislite le vedno na gozd, dragi Tonče. Dve leti še ni večnost. V zelenem gozdu postanete zopet veseli in boste kakor doma. Gozd je povsod enak."

Šipčevo Liziko sem našel polno zaupanja.

"Mislim," je rekla, "da bo Tonče dober z menoj. Drug drugemu sva odpustila, skrbeti morava le za to, da si ne bova imela več kaj odpuščati."

Cudil sem se, kako je dekle povedala to, kako jasno je imela pred očmi svoj položaj in kako je z malo besedami orisala svojo bodočo življensko nalogo.

Z Boltežarjem hova čez nekaj časa poslala prošnjo za pomilostitev.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

stvo. Za točno v gostilni se svoj živi dan ne bom brigal; to prepustim ljudem, ki jih vzamem v službo, nadzorstvo pa ženi. Da, gospod Hubert, za strašanskega sebičnega me boste imeli, ker se hočem postaviti na svoje noge in tedne in tedne sem se pričkal sam s seboj, ali naj se rajši oženim, ali pa ostanem pri vas za oskrbnika; končno pa imam Malčko le rad, in če jih ima človek že sedemindeset, ni prezgodaj za ženitev. Ali mi zamerite?"

"Ne, Boltežar! Sedaj seveda posestva ne bom kupil."

Povesil je glavo.

"Ne, gospod Hubert, tega tudi storiti ne morete. Brez mene bi šli v nič!"

Včeraj je bil Belčarjev Tone obsojen. Na dve leti ječe. Ozirali so se na olajšujoče okoliščine. Mislim, da je dobil najmanjšo kazen, ki jo je mogel dobiti. Bil sem sodnikom hvaležen za ljudomilo sodbo. Fant, ki je potrl mlademu Črešniku roko, je dobil poldrugo leto. Mislim, da kazen ni bila prevelika. Končno je spravil eden deželo ob žago, drugi pa ob nadarjenega, četudi lahkomisljenega umetnika.

Šipčeva Lizika je v mestu. Čaka. Čaka, da bo rešena sramote in trpljenja, čaka na svojega drugega. Obiskal sem oba: Tončeta v ječi in Liziko. Tonče mi je napisal pooblastilo, da prodam njegovo dediščino.

"Domov ne morem več," je rekel. "Ne bi mogel strpeti, da bi me gledal po strani vsak capin. Kupil pa si bom v kakšni drugi vasi. V taki, kjer bo tudi veliko gozdov."

"Mislite le vedno na gozd, dragi Tonče. Dve leti še ni večnost. V zelenem gozdu postanete zopet veseli in boste kakor doma. Gozd je povsod enak."

Šipčevo Liziko sem našel polno zaupanja.

"Mislim," je rekla, "da bo Tonče dober z menoj. Drug drugemu sva odpustila, skrbeti morava le za to, da si ne bova imela več kaj odpuščati."

Cudil sem se, kako je dekle povedala to, kako jasno je imela pred očmi svoj položaj in kako je z malo besedami orisala svojo bodočo življensko nalogo.

Z Boltežarjem hova čez nekaj časa poslala prošnjo za pomilostitev.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

Šele danes je prišel stari Grčar domov. Boltežar sam ga je pripeljal iz zapora z dvovprežno kočijo.

Grčar se je preselil k meni. Dal sem mu pripraviti udobno sobico. Streže mu moja stara Matilda. Starček hodi okrog kakor v sanjah in stoji čestokrat pomežikuje z očmi na soncu. Tako zanikarno življenje s staro gozdno čarovnico, nato ječa — sedaj pa tak mir! Ne more se načuditi. Celotna Padovka ga spoštuje in mu le redko pokaže neovčjen obraz. Meni je Grčar dejal, da rad opravlja vsako delo; le nobenega drevesa bi ne mogel več podreti; roke bi se mu začele tresti. Razumel sem ga; ta gozdni sin je v ječi tako bridko koprnjel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel prizadejati kaj hudega s sekuro.

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nad Srbi. Jasna je italijanska namera, naj bi se Srbi in Hrvati medseboj klali in uničevali, naj Pavelić počne največja grozodejstva in do dna razgali svojo "neodvisno državo" pred očmi vsega kulturnega sveta, potem bo Mussolini imel dovolj opravila, da prevzame javno v roke oblast tudi nad tistim delom Hrvatske, kjer sedaj še gospodari s pomočjo vstašev. Na izdajalski način, ki je lasten samo Mussoliniju in fašizmu Mussolini v istem času, ko priganja vstaše k vse večjim zverinstvom proti Srbom, po drugi strani prikazuje vstaše v svetlu kot "družbo zločinskih izrodov" in zarotnikov proti večini hrvatskega naroda. Ze v svojem prvem govoru na radiu sem najodločnejše obsodil zločine, ki jih vstajši počenjajo nad nedolžnimi Srbi. Kot sem že takrat dejal, tako tudi zdaj povem pred vsem svetom, da hrvatski narod nima nič skupnega s temi zločini in da jih najodločnejše obsoja. Nikdar v vsej voji tisočletni zgodovini se on ni posluževal takih sredstev. Ti zločini so delo peščice podincev, vzgojene v nacistični Nemčiji in v fašistični Italiji, njih, ki so z nemško vojsko rišli v Hrvatsko. Oni ne divajo samo proti Srbom temveč tudi proti židom in proti o-

gromni večini hrvatskega naroda, ki jih odkrito obsoja. Najsvetlejša točka je bila obsodba, ki so jo v svoji spomenici izrekli hrvatski katoliški škofje in skupno odšli k Paveliću ter od njega zahtevali, da preneha s svojo zločinsko vladavo. S svojim delom so vstajši ustvarili obče brezvladje in povzročili, da v vsej Hrvatski ni več varnosti."

Ameriški tisk o Jugoslaviji
"Time": ... Srbski četniki nadaljujejo svoje divje borbe proti Mitlerju in njegovi hrvatski lutki Paveliću. Jugoslovanski uporniki so opozorili Nemce, da bodo pobili 650 nemških ujetnikov, če nemške oblasti ne bodo nehale ubijati zavedne Jugoslovane. Jugoslovanska vstaja je bila tako močna, da se Nemci morali poslati celo okopno divizijo, okrog 12.000 vojakov, ki se sedaj pomika proti Beogradu. Da spode Jugoslovane iz njihovih mest morajo uporabljati topove kalibra 155mm in "Stuka" bombnike. Borba se je nadaljevala, čeprav so nacisti in ustaški nacistične lutke Pavelića postavljali ob zid sto in sto Jugoslovancev in jih izreševali s kroglijami. V Banatu so se ves dan in vso noč zibala na glavnem trgu trupla 42 obojebecev. Krvniki so zadeli zanjko okrog vratu enoinvajsetletne Grozdane Gajsin, ki je razbila nemško trgovino.

PLOŠČE

ki jih ima v zalogi naša Knjigarna. Columbia in Victor plošče so po 55c. Vocalion plošče po 40c. Manj, kakor tri plošče ne pošiljamo po pošti, razven če naročnik plača poštino sam, ki pride 6c. od plošče. Od naročil vsaj treh plošč, pa plačamo poštino mi.

COLUMBIA PLOŠČE

25001—Na očeti,	55c	25107—Mornar,	55c
Juhu polka, harmonika.		Ne bom se možila,	
25040—Hojer Valček,	55c	Udovih Lausche	
Pečlarska polka, Hojer Trio.		25175—Spomin iz Ljubljane,	55c
25044—Coklarica Koranica,	55c	Večerna polka,	
Triglavska Valček, Hojer Trio.		Harmonika orkester	
25059—Jaka na St. Clairu, Polka,	55c	25183—Stajerska,	55c
Cleveland Valček, Hojer Trio		Galop, Deichman orkester	
25062—Ribenska polka,	55c	25184—Ti marjanca polka,	55c
Poster tanc, Hojer Trio.		Daj daž arček nastaj,	
25069—Stari Šotli,	55c	Deichman orkester	
Moja Micka, polka, Hojer Trio.		25185—Z veseljem srcem voščim,	55c
25072—Moji prijatelji,	55c	Moja očka ima konjica dva,	
Stajerska, Hojer Trio		Moški kvartet Presern	
25074—Kje je moja Ljubica,	55c	25186—Sem hodil ras sanjo,	55c
Sokolska Koranica, Hojer Trio.		Milica ali hočeš ti moža,	
25093—Poja Francka Polka,	55c	Moški kvartet Presern	
Poteputh valček, harmonika.		25187—Oj kod bova vandrala,	55c
25096—Treba ni moje Ljubice,	55c	Kaj pa ti pobiš,	
plavišti — Ko petica ta mala,		Moški kvartet Presern	
Udovih Lausche		25190—Veseli rudarji (koranica),	55c
25078—Dunaj ostane Dunaj, korac,	55c	Sladki spomini (valček) Hojer	
Neverna Ančka, valček, Hojer		Trio	
25104—Gorčič je še zelen,	55c	25191—Ti pa židana marja, (ve-	55c
Po gorah je ivje, Udovih		sel ljudski dvospev),	
Lausche		Men vse eno je, (vesela narod-	
25105—Kak ribcem dobro gre,	55c	na pesem), Mary Udovih in	
Ciganski otrok, Udovih.		Josephine Lausche	
25108—Od kje si dekle ti doma,	55c		
Zagaja polka, Frank Lovšin,			
harmonika			
25124—Moji tovariši so me na-	55c		
pravili — V Smihelu jaz hiličo			
imam, Udovih Lausche			
25129—Gozdni valček,	55c		
Veseli Godce, polka, Hojer trio.			
25135—Večerni valček,	55c		
Hopsasa polka, Hojer trio.			
25138—Ribčica urban polka,	55c		
Vesela Urška valček,			
Hojer trio			
25139—Upavanka,	55c		
Kadar boš ti vandrat šu,			
Udovih Lausche			
25140—Plešnice je prala,	55c		
Kaj mi nusa planica,			
Udovih Lausche			
25143—Samo Tebe Ljubim, valček,	55c		
Krasna Karolina, polka, Hojer			
trio			
25144—Poimo veseli zdravilke,	55c		
Hišica pri cest' stoji, Udovič,			
Lausche			
25149—Slovenska Naordna korac-	55c		
nica, — Kranjski valček, slov.			
kmečka godba			
25152—Vesela polka,	55c		
Franci valček,			
Slov. Kmečka godba			

VOCALION PLOŠČE

Vocalion plošče so vse angleške.	
Med temi je mnogo zelo popularnih	
komadov, ki jih uporabljajo na avto-	
matičnih mašinah po gostilnah itd.	
Vocalion plošče stanejo samo 40c kom-	
ad. Manj ko tri plošče po pošti ne	
pošiljamo.	
04810—Paradise in the moonlight,	40c
When I first laid eyes on you.	
Gene Autry	
15982—Bartenders dream,	40c
Bear Chasers polka.	
Bee Gee Tavern Band	
15985—Beer Barrel polka,	40c
What will you have.	
Bee Gee Tavern Band	
15986—On the house,	40c
Swinging the bottle.	
Bee Gee Tavern Band	
15987—One too many,	40c
Bee Gee Tavern Band	
4678—Penny Serenade	35c
Rainbow valley. — Dick Jur-	
gens and his orchestra	
04781—Go to sleep my darling ba-	40c
by — Birmingham jail.	
The Dezurik Sisters	
04809—Little Sir Echo,	40c
I just want you. Gene Autry	

Naročilom je pridjati vsakokrat potrebni znesek. Po C. O. D. (to je po poštne po vzetju) plošč ne pošiljamo drugače, razven, če želi naročnik plačati poštne stroške za C.O.D. sam. Za najmanjšo pošiljatev po C.O.D. računa pošta 17c. Kdor želi to prihraniti naj pošlje potrebni znesek v čeku ali Money order z naročilom in sicer na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Podrobnosti pri vesteh o odporu zoper nazijske v zasedenih ozemljih niso najbolj važne, in težko jih je kontrolirati. Dejstvo je le, da odpor narašča. Podrobnosti so lahko kvarljive, ker se po nepotrebnem tratijo moči za razsoden odpor. Bistveno srbska prikazen je pri tem tudi zdaj, da raste ogenj v srcih srbskih žen. Tako je bilo pod Turki, tako je tudi zdaj. Mladina, toraj dragocenost vsake prave matere n žene, je bila v nevarnosti pod Turki in je v še večji nevarnosti zdaj pod podivjanimi Nemci. Turki so ropali mladenice in jih vzgajali za muslimanstvo in za janičarje, in Turki so spravljali mladenke v svojih brloge in hareme. Hudo "civilizirani" Nemci delajo isto. Kakor psi stikajo po hišah in družinah za mladenkami in jih izročajo posiroveli svoji soldateski, da je skoroda samomor edino sredstvo uteči taki poniževalni sužnosti, in na tisoče mladeničev odpravljajo v Nemčijo, odkoder naj se pozneje povrnejo kot moderni nazijski janičarji. Ni čuda, da zavre marsikateri materi in ženi kri. Turk naroda vkljub temu ni mogel uničiti, in zgodovino dejstvo je, da so prav poturčeni janičarji spravili nekdanj silno turško moč do končnega propada.

Morda se igra ponovi tudi med oholimi Nemci.

Militarično bo Rusija težko vzdržala proti sovitemu pritisku nemških krdel. Pomoči Rusom skoroda ni, ali pa je nemogoča. Kritizira naj, če kdo misli, da bo pomagalo. Vrahanje dosedanjega odpora bi bilo le, ali se Rusi udajo in opustijo vsak odpor, ali pa vsaj teoretično z odporom nadaljujejo, kakor je z odporom nadaljevala pri zadnji vojski Srbija, dasi je izgubila vse ozemlje. Ker morala v narodu ni kazala nobenega odnehanja, se more pričakovati vsaj tisti teoretični odpor, dokler ne izgine vsako upanje, in to bi izginilo le, če bi Hitler postal zmagovalac prav na vsem svetu, tudi nad Ameriko.

Ce pride Hitler v Moskvo,

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Nove plačilne knjižice
ZA DRUŠTVA K. S. K. J.
Trpežne vezane v platno, narejene za 12 let. Velikost 4 1/2 x 3 inčev, primerna velikost za žep. Tiskane na dobrem pisnemem papirju s pivniki, po kakoršnih društva vedno poprašujejo. Na platnice pride tiskano ime društva, ki jih naroči.
50 knjižic.....\$8.50 — 100 knjižic.....\$13.75
Pri višjih naročilih dodaten popust.
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Rojak se je čudil

kalo je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogrtural". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AM